

Lühiülevaade Lüganuse valla 2026. aasta eelarvest

Lüganuse valla 2026.a eelarve on koostatud juhindudes Lüganuse valla põhimäärusest, Lüganuse valla arengukavast, Lüganuse valla eelarvestrateegiast, Lüganuse valla finantsjuhtimise korrast, kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest ja kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest.

Lühiülevaade kajastab Lüganuse Vallavolikogu poolt 29.01.2025 määrusega nr 5 vastu võetud 2026.a eelarve võrdlust 2025.a eelarve täitmisega.

2026.a eelarve olulisemad tegevused:

1. väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse kulude katmise piirmäära tõstmine 680 eurole;
2. puuetega inimeste (s.h laste) hooldajatoetuste tõstmine;
3. MTÜ-de poolt erinevatesse toetusmeetmetesse esitatavate ja avalikkusele suunatud projektide toetamine;
4. avalike mänguväljakute, spordiplatside, tervise- ja seiklusradade rajamine ning olemasolevate täiendamine;
5. valla välisilme parandamine jätkates korteriühistutele ja eramutele mõeldud programmiga „Ehitised korda“;
6. valla elanike elamistingimuste parandamine jätkates hajaasustusega piirkondades elavatele inimestele suunatud hajaasustuse programmiga;
7. Kiviõli linnaruumi arendamine läbi arhitektuurivõistluse võidutöö ja ajaloolise õunapargi projekti realiseerimise;
8. jätkub tänavavalgustuse valgustite vahetamine energiatõhusate LED-valgustite vastu;
9. investeerime koos vee-ettevõtjaga ühiskanalisatsiooni, reoveepuhastamisse, purgimissõlme ehitamisse ning sademevee ärajuhtimisse erinevates valla asumites;
10. kogukonnamajade kontseptsiooni edasi arendamine, uute kogukonnamajade planeerimine Kiviõlisse ja Püssi ning Sonda kogukonnamaja energiatõhususe projektile parima lahenduse leidmine;
11. kergliiklusteede võrgustiku edasiarendamine uute investeeringuprojektide abil;
12. Maidla mõisakompleksi (Maidla Kool, spordihoone, jõusaal, noortekeskus) arendamine;
13. tühjaks jäänud korterelamute ja teiste munitsipaalomandis hoonete lammutamine riigi toetusega;
14. jätkub tasuta toitlustamise tagamine valla lasteaialastele, lisaks tasuta puu- ja juurviljad huvikooli lastele;
15. valla tähtsamate turismi ja vaba aja veetmise objektide jätkuv toetamine, et kindlustada nende toimimine ja uute investeeringuprojektide realiseerimine;
16. Purtse kindluse arendamine kultuuri- ja turismiobjektina;
17. elamuarenduseks sobiliku ala arendamine detailplaneeringuga Püssi linnas;
18. alushariduse õpetajate, huvihariduse õpetajate ja tugispetsialistide töötasu tõus 2026.a eeldatava üldhariduskooli õpetajate töötasu alammäärani ehk 1970 euron.

Põhitegevuse tulud¹

2026.a eelarves on planeeritud põhitegevuse tulud 13,4 miljonit eurot, mis on 1,8 miljonit eurot ehk 11,7% vähem kui 2025.a. eelarve täitmine. Tulude vähenemine on tingitud sellest, et 2026.a. eelarve ei sisalda riigieelarvest eraldatud toetusfondi (v.a teedehoiu toetus, lasteaiaõpetajate tööjõukulude toetus) ning muude sihtotstarbeliste toetuste summasid, mis lisatakse eelarvesse lisaeelarvetega.

- Eelarve tuludest 68,1% ehk 9,1 miljonit moodustab üksikisiku tulumaks (võrreldes eelmise aasta eelarve täitmisega +7,2%²). Suurem laekumise prognoos tuleneb tulumaksuseaduse muudatustest, millega suurendatakse kohalikule omavalitsusele riiklikult pensionilt laekuva tulumaksu osa määra ning vähendatakse muult tulult laekuva tulumaksu osa määra.
- Kaupade ja teenuste müügist kogutakse eelarvesse 4,1% ehk 0,5 miljonit eurot (-2,1%).
- Saadud toetused moodustavad eelarve tuludest 17,0%, ulatudes 2,3 miljoni euroni (-52,1%). Vähenemine tingitud sellest, et eelarve ei sisalda toetusfondi ega muude sihtotstarbeliste toetuste summasid.
- Muud tulud (maamaks, keskkonnatasud jms) moodustavad eelarve tuludest 10,8% ehk 1,5 miljonit eurot (+8,8%). Tõus on tingitud peamiselt maardlate kaevandamisõiguse tasu, tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu ehk tuulikutasu ja maamaksu laekumise prognoositavast suurenemisest.

Põhitegevuse kulud³

2026. aasta eelarves on planeeritud põhitegevuse kulud 12,4 miljonit eurot. See on 0,9 miljonit eurot ehk 6,7% vähem kui 2025. aasta eelarve täitmine. Põhitegevuse kulude vähenemine on tingitud sellest, et 2026.a eelarve ei sisalda toetusfondi ja muude sihtotstarbeliste toetuste arvelt tehtavaid kulusid.

Põhitegevuse kulud jaotatakse tegevusalade lõikes ja majandusliku sisu alusel: antavad toetused, majandamis- ja muud kulud ning tööjõukulud.

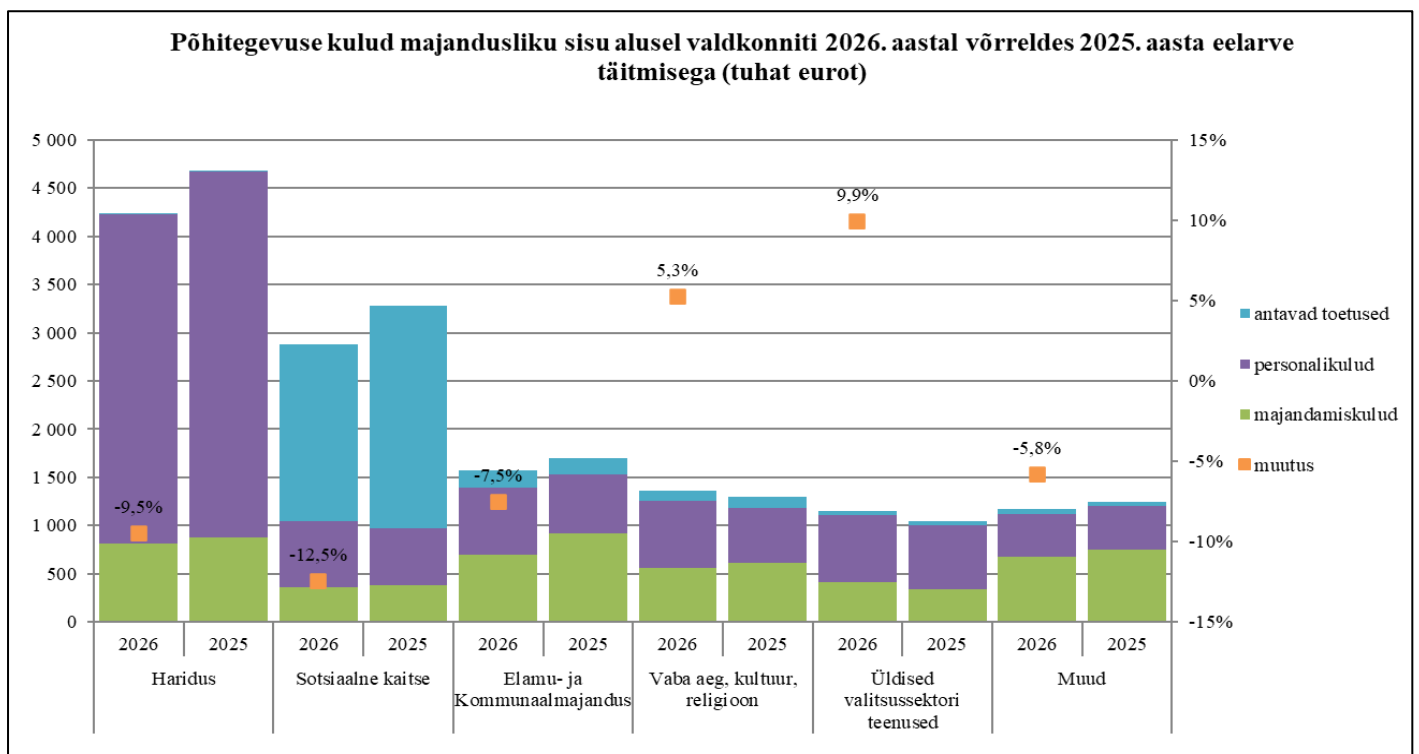
- Üldvalitsemine moodustab 9,3% põhitegevuse kuludest ehk 1,1 miljonit eurot (+9,9%), sh reservfond ettenägematuteks kuludeks (0,4% põhitegevuse kulude mahust). Kulude suurenemine tuleneb sellest, et 2025.a tegelikud kulud osutusid väiksemaks kui eelarves planeeritud.
- Majandus moodustab 4,8% põhitegevuse kuludest ehk 0,6 miljonit eurot (-19,9%). Vähenemine on tingitud sellest, et 2025.a eelarve ei sisalda sihtotstarbelisi toetuseid (planeeringute kiirendi).
- Keskkonnakaitse moodustab 3,6% põhitegevuse kuludest ehk 0,4 miljonit eurot (+18,5%). Kulude suurenemine tuleneb sellest, et 2025.a tegelikud kulud osutusid väiksemaks kui eelarves planeeritud.
- Elamu- ja kommunaalmajandus moodustab 12,7% põhitegevuse kuludest ehk 1,6 miljonit eurot (-7,5%). Kulude vähenemine tuleneb sellest, et 2026.a eelarve ei sisalda Lüganuse valla tühjenevate korterelamute lammutamise projekti toetust.

¹ maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused, muud tegevustulud

² sellist tähistust, võrdlemaks 2026. aasta eelarvet 2025. aasta eelarve täitmisega, kasutatakse dokumendis läbivalt

³ antavad toetused, muud tegevuskulud

- Vaba aeg, kultuur ja religioon moodustab 11,1% põhitegevuse kuludest ehk 1,4 miljonit eurot (+5,3%). Kulude suurenemine tuleneb sporditegevuse, noortekeskuste, raamatukogu ja kultuurikeskuse personali- ja majandamiskulude tõusust.
- Haridus moodustab 34,2% põhitegevuse kuludest ehk 4,2 miljonit eurot (-9,5%). Kulude vähenemine tuleneb sellest, et 2025.a eelarve ei sisalda toetusfondi arvelt tehtavaid kulusi, need lisatakse lisaeelarvega.
- Sotsiaalne kaitse moodustab 23,3% põhitegevuse kuludest ehk 2,9 miljonit eurot (-12,5%). Vähenemine on tingitud sellest, et 2025.a eelarve ei sisalda toetusfondi toetuse arvelt tehtavaid kulusid.
- Tervishoid moodustab 0,7% põhitegevuse kuludest ehk 0,09 miljonit eurot (-4,6%).

Majandamiskulud (s.h reservfond) tervikuna moodustavad põhitegevuse kuludest 28,4% ehk 3,5 miljonit eurot (-9,6%) ja töjõukulud 53,6% ehk 6,6 miljonit eurot (-0,8%). Antavad toetused moodustavad 18,0% ehk 2,2 miljonit eurot, vähenedes 17,0%.

Investeeringustegevus

2026. aasta eelarves on planeeritud investeeringustegevuse kuludeks 2,5 miljon eurot (-8,0%) ning investeeringustegevuse tuludeks (põhivara müük) 0,06 miljonit eurot (-87,3%).

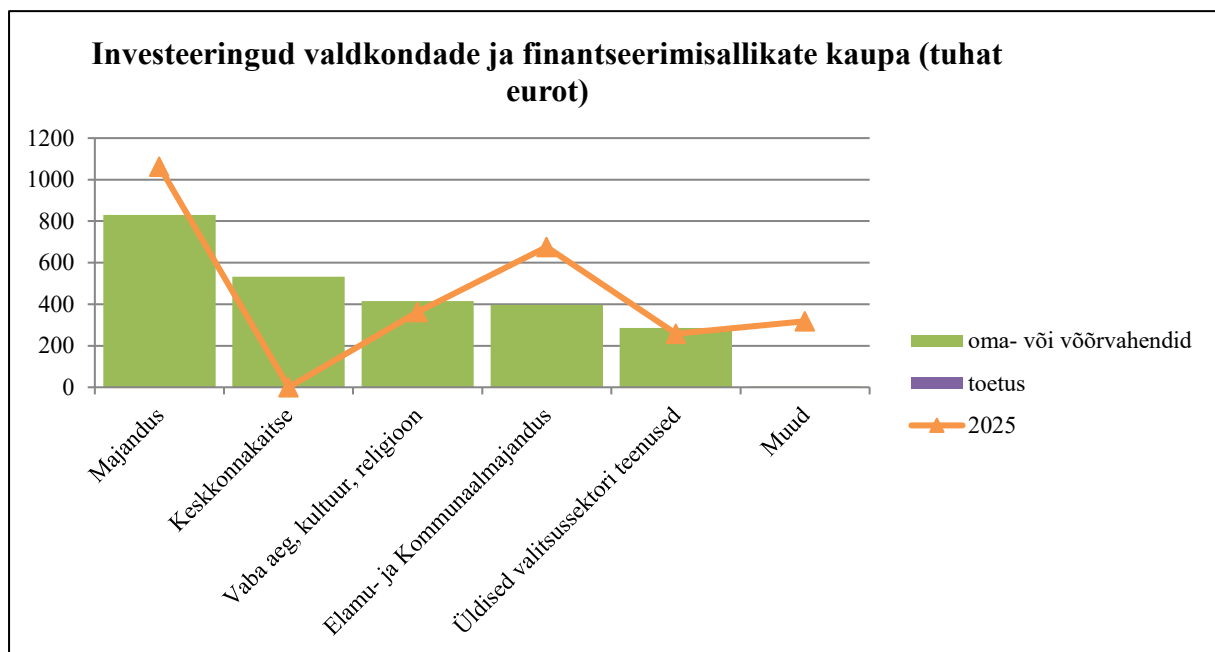
Investeeringud koosnevad:

- **Põhivara soetusest**, mis moodustab 53,9% ehk 1,3 miljonit eurot.

Olulisemad investeeringuprojektid on:

- Kiviõli linnakeskuse arhitektuurivõistluse võidutöö (väliürituste ala rajamine Kiviõli linnas õunapuuparki) realiseerimine summas 300 tuhat eurot;
- Purtse kindluse arendamine summas 100 tuhat eurot;

- Maidla Mõisakompleksi arendamine summas 100 tuhat eurot;
 - Valla teede seisukorra parandamine summas 515 tuhat eurot;
 - Tänavavalgustuse vanade valgustite asendamine LED-lampidega summas 50 tuhat eurot.
- **Põhivara soetuseks antavast sihtfinantseerimisest**, mis moodustab investeerimistegevuse kuludest 39,3% ehk 0,9 miljonit eurot ning kulud jagunevad järgmiselt: 200 tuhat eurot SA-le Aidu Veespordikeskus, 100 tuhat eurot SA-le Kiviõli Seikluskeskus, 400 tuhat eurot OÜ-le Järve Biopuhastus Sonda aleviku reoveepuhasti ja ühiskanalisisatsiooni rekonstrueerimiseks, 133 tuhat eurot Püssi linna kanalisatsiooni ja purgimissõlme väljaehitamiseks, 60 tuhat eurot suurkaevu rajamiseks Soonurme ja 50 tuhat eurot hajaasustusprogrammi omaosaluseks.
 - **Intressikuludest summas 0,2 miljonit eurot.**

Finantseerimistegevus

Seisuga 31.12.2025 on Lüganuse valla laenude jääk 6,7 miljonit eurot ning 2026.aastal on Lüganuse vallal plaanis laenu võtta summas 1,5 miljonit eurot investeringuprojektide elluviimiseks ning kavandatavaks netovõlakooormuseks (kohustused miinus likviidne vara) on 55,0%.

Käesoleval aastal on valla omafinantseerimisvõime ehk põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe 1,1 miljonit eurot ehk 7,8% põhitegevuse tuludest, millest 0,1 miljonit eurot suunatakse investeringuteks, 0,2 miljonit eurot intressikulude ja 0,8 miljonit eurot laenumaksete katteks